

Dinsdag 4 t/m vrijdag 7 april 2006 in de RAI te Amsterdam

Wonen, Zorg, Welzijn op BouwRAI 2006

- Bezoek het **Projectplein Wonen, Zorg, Welzijn** met circa tien presentaties van innovatieve projecten.
- Ga te rade bij de **informatiestands van vier kenniscentra**: het Aedes-Arcares Kenniscentrum Wonen-Zorg, het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW Zorg), het College Bouw Zorginstellingen en de Provincie Noord-Holland.
- Combineer uw bezoek aan het Projectplein met deelname aan een van de **seminars rond nieuwe ontwikkelingen** op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Inhoud Nieuwsbrief

Seminars	Pag. 2
Kenniscentra	Pag. 5
Projectpresentaties	Pag. 6

Projectplein Wonen, Zorg en Welzijn

Het Projectplein Wonen, Zorg en Welzijn toont op de komende BouwRAI informatiestands van vier kenniscentra en circa tien voorbeelden van succesvolle innovaties gericht op het combineren van wonen, zorg en welzijn. Zo zijn er onder andere voorbeelden van woonzorgzones, woonzorgcomplexen, kleinschalig groepswonen en het levensloopbestendig maken van woningen. Ook is te zien hoe domotica hierin is toe te passen. Alle projecten hebben tot doel om de kwaliteit van leven van bewoners te vergroten.

Wonen met zorg en welzijn

De extra aandacht voor wonen met zorg en welzijn is het gevolg van de groei van het aantal ouderen en de daling van het aantal jongeren. Steeds vaker willen mensen die zorg en welzijn nodig hebben, gewoon (blijven) wonen: zelfstandig in een eigen of gehuurde woning of in kleinschalige woonzorgprojecten. Vormen van wonen met zorg en welzijn in gewone woningen in de wijk, waarbij de bewoners deel blijven nemen aan het gewone dagelijkse leven, spreken niet voor niets zo aan. Een bijzondere positie wordt ingenomen door mensen die niet langer zelf de regie over het eigen leven kunnen voeren, zoals het geval is bij mensen met dementie. In toenemende mate kunnen zij in kleinschalige groepswoningen in een gewone wijk blijven wonen, waarbij wel intensieve zorg voorhanden is. In deze kleinschalige projecten wordt een zo gewoon mogelijke, huiselijke woonsituatie gecreëerd. Door de inzet van domotica (woonhuisautomatisering en alarmering) kunnen de mogelijkheden van kleinschalig groepswonen vergroot worden. De genoemde ontwikkelingen hebben grote consequenties voor de volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Er moeten bijvoorbeeld veel meer levensloopbestendige woningen komen, bij voorkeur in zorgvriendelijke wijken. Verouderde gebouwen voor verzorgings- en verpleeghuizen moet worden vervangen of aangepast omdat zij niet meer aan de huidige eisen voldoen.

Scheiden van wonen en zorg

Het overheidsbeleid is er op gericht de ontwikkeling rondom woonwensen van mensen met een zorgvraag te ondersteunen, ondermeer door het stimuleren van het scheiden van wonen en zorg. Bewoners huren of kopen hun woonruimte en krijgen de zorg afzonderlijk aangeboden. Een deel van de bestaande verzorgingshuizen wordt op termijn vervangen of omgevormd tot woonzorgcomplexen met zelfstandige woonruimte of wordt omgebouwd tot verpleeghuizen. Deze transformaties vinden vaak plaats in samenwerking tussen zorgorganisaties en woningcorporaties. Daarbij is belangrijk om de inzet van grond, gebouwen en locaties optimaal af te stemmen om het beste resultaat te boeken wat betreft kwaliteit, capaciteit en kosten.

Kenniscentra en seminars

Op het projectplein Wonen, Zorg, Welzijn zijn tevens informatiestands aanwezig van het Aedes-Arcares Kenniscentrum Wonen-Zorg, het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW Zorg), het College Bouw Zorginstellingen en de Provincie Noord-Holland.

Seminars ondersteunen de presentaties op het Projectplein. Onderwerpen zijn onder andere domotica in kleinschalig groepswoningen voor mensen met dementie, het scheiden van wonen en zorg voor verschillende doelgroepen, samenwerken aan en financiering van woonzorgconstructies. Deelnemers krijgen informatie over de ervaringen die hiermee is opgedaan en er is gelegenheid voor vragen en discussie.

Gezamenlijk initiatief van BouwRAI, Kenniscentrum Wonen-Zorg, NIZW Zorg, Bouwcollege en Ministerie VROM

Het Projectplein Wonen, Zorg, Welzijn en de seminars op de BouwRAI 2006, zijn een gezamenlijk initiatief van:

- BouwRAI.
- Aedes-Arcares Kenniscentrum Wonen-Zorg.
- Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW Zorg).
- College bouw zorginstellingen.
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, dat tevens de presentaties van de publieke projecten op het Projectplein mede mogelijk maakt.

Seminars

Gekoppeld aan de thema's en projecten op het Projectplein Wonen, zorg, Welzijn, kunt u tijdens de BouwRAI 2006 de volgende seminars bijwonen:

Datum	Start	Seminar	Organisatie
4 april	10.30	Bouwen voor de zorg.	CBZ
	14.00	Samen bouwen voor de zorg.	AAG
	15.00	Toekomstgericht bouwen in de zorg.	CBZ
5 april	10.00	Samenwerken met gemeenten aan wonen, zorg en welzijn en de financieringsmogelijkheden.	KCWZ
	10.30	Bouwen voor de zorg.	CBZ
	14.00	Domotica in kleinschalig groepswonen voor mensen met dementie.	NIZW Zorg & iRv
	14.00	Sinfore in herstructurering en zorg.	Sinfore
	15.00	Toekomstgericht bouwen in de zorg.	CBZ
6 april	10.00	Scheiden van wonen en zorg voor verschillende doelgroepen.	NIZW Zorg
	10.30	Bouwen voor de zorg.	CBZ
	15.00	Toekomstgericht bouwen in de zorg.	CBZ
7 april	10.30	Bouwen voor de zorg.	CBZ
	15.00	Toekomstgericht bouwen in de zorg.	CBZ

CBZ = College bouw zorginstellingen.
KCWZ = Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg.
NIZW = Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.
iRv = Kenniscentrum voor Revalidatie en Handicap.

Inschrijven

Aan elk seminar kunnen maximaal honderd mensen deelnemen. Schrijf u dus snel in als u van het seminaraanbod gebruik wilt maken.

Seminar

Samenwerken met gemeenten aan wonen, zorg en welzijn en de financieringsmogelijkheden

De samenwerking van gemeenten met woningcorporaties en hun partners is van cruciaal belang voor succesvolle projecten op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Er kan geleerd worden van geslaagde praktijkvoorbeelden van samenwerking die al in het begin van de projectontwikkeling startten. Nieuwe kansen voor samenwerking biedt de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Redeneer- en rekenmodel Areadne. Door de Radboud Universiteit Nijmegen is voor het Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg het redeneer- en rekenmodel Areadne ontwikkeld. Areadne is een instrument voor het opstellen van gezamenlijke investeringsprogramma's. Niet alleen de financiële kant van de plannen kan met dit model worden doorgerekend, maar ook de maatschappelijke winst die de nieuw- of verbouw kan opleveren.

Datum: Woensdag 5 april 2006.
Tijd: Van 10.00 tot 12.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal M.
Kosten: € 125,- per persoon (excl. btw en incl. toegang tot de BouwRAI).

Inschrijven: Via de websites van Nestas en BouwRAI: www.nestas.nl of www.bouwrai.nl

Organisatie: De Vereniging van Nederlandse Gemeenten samen met het Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, met medewerking van de Bank Nederlandse Gemeenten en de Radboud Universiteit Nijmegen

Programma

- **Opening om 10.00 uur.**
- **Samenwerking tussen gemeenten en woningcorporaties en hun partners in zorg en welzijn in Nieuwegein,** door wethouder mevrouw C. Breuer van Nieuwegein, mevrouw K. Verdooren, directeur Mitros en mevrouw E. ter Borg, directeur Jutphaas Wonen.
- **De financiering van woonzorgprojecten,** door de Bank Nederlandse Gemeenten.
- **Het redeneer- en rekenmodel Areadne,** door prof. dr. George de Kam, bijzonder hoogleraar Maatschappelijk ondernemen met grond en locaties aan de Radboud Universiteit Nijmegen
- **Sluiting om 12.00 uur.**

Seminar

Domotica in kleinschalige groepswoonings voor mensen met dementie

Op verschillende punten kan domotica een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven en verzorging van mensen met dementie in een kleinschalige groepswooning. Als het toezicht en de signalering van potentieel gevaarlijke situaties door middel van domotica goed is geregeld, kan de bewoner een grotere vrije bewegingsruimte worden toegekend. Ook kan de zelfredzaamheid van bewoners worden versterkt als bijvoorbeeld door automatische oriëntatieverlichting de bewoner 's nachts zelfstandig naar het toilet kan gaan. Gedurende een groot deel van de dag is in een kleinschalige groepswooning slechts één zorgverlener aanwezig. Toepassing van de bewakings- en signaleringsfuncties van domotica kan de gemoedsrust van de zorgverleners verbeteren. In vergelijking met het grootschalig verpleeghuis, vereist het kleinschalig groepswoon een hogere inzet van zorgmedewerkers per bewoner. Ter compensatie kan een financiële besparing op de nachtzorg worden bereikt door het benutten van de bewakings- en alarmeringsfuncties van een domoticapakket.

Datum: Woensdag 5 april 2006.
Tijd: Van 14.00 tot 16.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal M.
Kosten: Leden van de Kenniscirkel Domotica voor Wonen en Zorg hebben gratis toegang, maar moeten zich wél inschrijven.
Overige deelnemers: € 125,- per persoon (excl. btw en incl. toegang tot de BouwRAI).
Inschrijven: Via de websites van Nestas en BouwRAI: www.nestas.nl of www.bouwrai.nl
Organisatie: Kenniscirkel Domotica voor Wonen en Zorg van NIZW Zorg & iRv / Kenniscentrum voor Revalidatie en Handicap.

Programma

- **Opening en inleiding om 14.00 uur** door de seminarvoorzitter Johan van der Leeuw, senior projectleider van de Kenniscirkel Domotica voor Wonen en Zorg, een product van NIZW Zorg & iRv / Kenniscentrum voor Revalidatie en Handicap.
- **Het functioneel programma van eisen voor domotica in kleinschalige groepswoonings voor mensen met dementie.** Inleiding door Henk Nouws, directeur Ruimte voor Zorg.
- **Experimentele toepassing van domotica in het Molenkwartier in Maassluis.** Inleiding door Robert Beelen, technical sales manager van CLB Technology with Care.
- **Experimentele toepassing van domotica in het Leo Polakhuis in Amsterdam.** Inleiding door Peter Eggen, system integrator bij Kropman ICT.
- **Nieuwe ontwikkeling bij verlichting in de intramurale ouderenzorg.** Inleiding door Laurens Zonneveldt, verlichtingsdeskundige bij TNO Bouw en Ondergrond.
- **Uw vragen** aan de inleiders en discussie.
- **Sluiting om 16.00 uur.**

Seminar

Scheiden van wonen en zorg voor verschillende doelgroepen

Nieuwe generaties ouderen en mensen met beperkingen nemen steeds minder genoegen met het vooruitzicht de rest van hun leven te moeten doorbrengen in een traditionele intramurale zorginstelling. Men wil een ruim appartement, kunnen kiezen tussen huren en kopen, zélf de regie over het eigen leven kunnen voeren, sociaal en maatschappelijk actief zijn en als een gelijkwaardige partner in de zorgverlening gezien worden. De laatste jaren zijn veel diensten en zorgproducten die voorheen alleen in een intramurale instelling te verkrijgen waren, ook beschikbaar gekomen voor mensen in hun thuissituatie. De noodzaak om naar een zorginstelling te verhuizen en het aantal indicaties voor verblijf nemen snel af. Voor de zorginstellingen betekenen deze ontwikkelingen dat men zich dient te heroriënteren op de extramurale markt en daarvoor samen met o.a. woningcorporaties nieuwe woonzorgconcepten moet ontwikkelen rond de trefwoorden vraagsturing, dienstverlening, deinstitutionaliseren van de zorg, scheiden van wonen en zorg en ondernemersmentaliteit.

Datum: Donderdag 6 april 2006.
Tijd: Van 10.00 tot 12.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal M.
Kosten: € 125,- per persoon (excl. btw en incl. toegang tot de BouwRAI).
Inschrijven: Via de websites van Nestas en de BouwRAI: www.nestas.nl of www.bouwrai.nl
Organisatie: NIZW zorg, Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.

Programma

- **Opening en inleiding om 10.00 uur** door de voorzitter Eric Krijger, Expert innovatiemedewerker NIZW Zorg.
- **Het Rundgraafpark in Veldhoven:** scheiden van wonen en zorg voor ouderen. Inleiding door Wilbert van der Linden, Locatiemanager Rundgraafpark in Veldhoven.
- **Antaris in de Westelijke Tuinsteden van Amsterdam:** Wonen, welzijn en zorg aan ouderen in een stedelijk vernieuwingsgebied.
- **Uw vragen** aan de inleiders en discussie.
- **Sluiting om 12.00 uur.**

Seminar

Bouwen voor de zorg

Datum: Dagelijks op 4 t/m 7 april 2006.
Tijd: Van 10.30 tot 11.30 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal P.
Kosten: Geen.
Inschrijven: U dient in het bezit te zijn van een toegangsbewijs voor de BouwRAI: www.bouwrai.nl
Organisatie: College bouw zorginstellingen.

Programma

- **Opening om 10.30 uur**
- **Inleiding:** Met behulp van voorbeelden wordt uitgelegd waarin de zorg afwijkt van de reguliere bouw. Er wordt stilgestaan bij de specifieke behoeften en de bouwkundige en installatietechnische aanpassingen die nodig zijn voor zorgbehoevenden. De rol die het College bouw zorginstellingen daarbij speelt wordt toegelicht.
- **U kunt vragen stellen** aan de inleider.
- **Sluiting om 11.30 uur.**

Seminar

Toekomstgericht bouwen in de zorg

Datum: Dagelijks 4 t/m 7 april 2006.
Tijd: Van 15.00 tot 16.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal P.
Kosten: Geen.
Inschrijven: U dient in het bezit te zijn van een toegangsbewijs voor de BouwRAI: www.bouwrai.nl
Organisatie: College bouw zorginstellingen.

Programma

- **Opening om 15.00 uur**
- **Inleiding:** De bekostiging van gebouwen in de zorg zal ingrijpend gaan wijzigen. In dit seminar wordt uitgelegd welke wijzigingen gaan optreden in de bekostigingsstructuur en welke consequenties, aandachtspunten en mogelijkheden dit met zich meebrengt voor bouwen in de zorg (voor intramurale cliënten). Het seminar is bedoeld voor belangstellenden met (enige) ervaring op het gebied van wonen, zorg en welzijn.
- **Uw kunt vragen stellen** aan de inleider.
- **Sluiting om 16.00 uur.**

Seminar

Samen bouwen voor de zorg

Op 1 januari 2006 werd de WTZi ingevoerd, hiermee verschuift de verantwoordelijkheid voor vastgoed. De overheid neemt een andere rol aan en zorgondernemingen krijgen steeds meer vrijheid. Wat betekent dat voor u als ontwikkelaar en investeerder, en wat betekent dat voor uw vastgoed?

AAG is dé specialist op het gebied van strategie en beleid in de gezondheidszorg. Wij zijn een veelgevraagde partner bij strategische huisvestingsvraagstukken, bouwmanagement, onderhoud en instandhoudingsvraagstukken, grootkeukenprojecten en facilitair management.

Datum: Dinsdag 4 april 2006.
Tijd: Van 14.00 tot 16.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal M
Kosten: € 75,- per persoon (excl. btw en incl. toegang tot de BouwRAI).
Inschrijven: Via de website van de BouwRAI: www.bouwrai.nl
Organisatie: AAG. Voor informatie kunt u kijken op www.aag.nl of bellen met mw. Pijnenburg, tel. 073 640 97 26.

Programma

- **Opening om 14.00 uur**
- **Inleiding:** Op deze bouwdag leert u van een deskundige spreker hoe gebouwd moet worden voor de gezondheidszorg. Met inbreng van de adviseur van AAG wordt ingegaan op de nieuwste ontwikkelingen en regelingen rond de WTZi, bouwplannen, best practice en de verschillende invalshoeken en ervaringen van waaruit u uw project kunt uitwerken. Aan het einde van het programma is er gelegenheid met de sprekers na te praten op onze stand op de BouwRAI.
- **Sluiting om 16.00 uur**

Cd-rom. Tijdens dit seminar ontvangt u de uitgebreide bouwmap met cd-rom van AAG zodat u alle benodigde informatie binnen handbereik heeft. Als u niet in de gelegenheid bent het seminar bij te wonen, kunt u de bouwmap met cd-rom ook bestellen.

Een uur gratis consult. Alle deelnemers aan dit seminar doen wij een speciaal aanbod. U kunt vrijblijvend een afspraak maken met één van onze adviseurs om uw vragen vanuit uw persoonlijke praktijk te bespreken. Het eerste consult van één uur op de BouwRAI of op ons kantoor in 's-Hertogenbosch nemen wij geheel voor onze rekening. Geef vooraf uw vragen door aan AAG, dan zorgen wij ervoor dat de juiste adviseur ze kan beantwoorden.

Seminar

Sinfore in herstructurering en zorg

Sinfore heeft met de databank in 2004 de BouwRAI Bouwprijs 2004 gewonnen. Sinfore wordt sindsdien toegepast in de twee belangrijkste investeringsvelden voor de toekomst: herstructurering en zorg. In de herstructurering is de Sinfore databank ingezet door het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting. Proveres zet Sinfore in voor haar Scan voor de 1^e Lijn zorginfrastructuur. In dit minisymposium brengen wij u op de hoogte van de resultaten met deze concrete producten.

Datum: Woensdag 5 april 2006.
Tijd: Van 14.00 tot 16.00 uur.
Locatie: RAI in Amsterdam, zaal O.
Kosten: Gratis na aanmelding.
Inschrijven: Via de website van de BouwRAI:
www.bouwrai.nl
Organisatie: Sinfore.

Programma:

- **Opening om 14.00 uur.**
- **1^e Lijn zorginfrastructuur: De nieuwe speerpunt:** Eric Venghaus van Proveres heeft met de ministeries van WVC en VROM het landelijke spoorboekje "Wonen, zorg en welzijn op het spoor" ontwikkeld. Eric Venghaus spreekt over de veranderingen in wonen en zorg in het bijzonder voor de 1e lijn. Immers, de investeringen in verzorgingstehuizen en verpleegtehuizen zijn inmiddels op gang gekomen. Met het nieuwe zorgstelsel wordt de 1^e Lijn zorginfrastructuur de nieuwe speerpunt.
- **Woningcorporaties investeren in achterstandswijken met een positieve dynamiek:** Sinfore heeft met de marktpartijen Acxiom en Geodan haar databank doorontwikkeld tot een voor alle partijen eenvoudig toepasbaar en transparant systeem. Paul Reijn laat deze transparante informatie zien voor twee cases: de DWZ Scan en de Herstructurering. Gelijktijdig worden de eerste resultaten gepresenteerd van een onderzoek van Sinfore en de TU Delft naar de door partijen bij deze investeringen gepercipieerde risico's.
- **De ruimtelijke risico's: 3D Rekenen en tekenen:** Met Remco Wilcke van het jonge architectenbureau Cube heeft Sinfore haar instrumentarium doorontwikkeld tot een integraal 3D Reken- en tekeninstrument voor gebiedsontwikkeling. Hiermee is een "Gaming"-tool beschikbaar voor vroegtijdig gezamenlijk overzicht en inzicht in de ruimtelijke, financiële en programmatische mogelijkheden aan het begin van de bouwproces. In deze laatste bijdrage wordt een tweetal Cases van Kentallen tot 3D in scenario's behandeld door Paul Reijn en Remco Wilcke gezamenlijk. Een Case betreft daarbij herstructurering, de andere Case een gezondheidscentrum.
- **Sluiting om 16.00 uur.**

Kenniscentra

Op het projectplein zijn vier kenniscentra op het gebied van wonen en zorg met een informatiestand aanwezig:

- **Kenniscentrum Wonen-Zorg**
- **College bouw zorginstellingen (CBZ)**
- **NIZW Zorg**
- **Provincie Noord-Holland**

Het Aedes-Arcares Kenniscentrum Wonen-Zorg is een gezamenlijke activiteit van Aedes, vereniging van woningcorporaties en Arcares, de zorgbranche. Het kenniscentrum denkt mee met organisaties die nieuwe woonzorgconcepten of woonzorgarrangementen willen realiseren. Het informeert u over inspirerende voorbeelden, nieuwe concepten, onderzoeksresultaten en regelgeving op het gebied van wonen, welzijn en zorg.
Website: www.kcvz.nl

Het College bouw zorginstellingen (het Bouwcollege) weet zich medeverantwoordelijk voor het in stand houden van voldoende capaciteit, een kwalitatief optimale zorginfrastructuur en een goede prijs-kwaliteitsverhouding. Het Bouwcollege doet onderzoek naar de bouwkundig-functionele kwaliteit van zorginstellingen en ontwikkelt prestatie-eisen en kostennormen voor zorgbouw. Daarnaast verleent het vergunningen tot bouw op grond van de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi).
Website: www.bouwcollege.nl

NIZW Zorg (Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn) is op het terrein van wonen en zorg actief middels het Centrum Kleinschalig Wonen, de Kenniscirkel Domotica voor Wonen en Zorg (in samenwerking met iRv / Kenniscentrum voor Revalidatie en Handicap), de Leerwerkplaats Extramuralisering van het Verzorgingshuis, het Integrale Team en het programma Cliëntinitiatieven op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn (mede mogelijk gemaakt door het VSBfonds).
Website: www.nizw.nl / Zorg

De Provincie Noord-Holland ondersteunt gemeenten die samen met hun partners actief zijn op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Het provinciale Stimuleringsprogramma Wonen, Welzijn en Zorg biedt gemeenten niet alleen subsidiemogelijkheden, maar ook kennis en advies. De provincie verleent subsidie voor de ontwikkeling van tien meerjarige WWZ-pilotprojecten in stedelijke en landelijke gemeenten. Naast deze pilotprojecten zijn er subsidieverordeningen voor wijksteunpunten, kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie, sociaal beleid, mantelzorg en wonen-plus. Het provinciale Kenniscentrum WWZ is verantwoordelijk voor de overdracht van kennis en het geven van advies.
Website: www.wwz-nh.nl

Projectpresentaties

Op het Projectplein Wonen, Zorg, Welzijn maakt u kennis met een breed scala van innovatieve wonen-zorg-welzijn-concepten.

Projectpresentaties op het Projectplein Wonen, Zorg, Welzijn
• Langer thuis in eigen huis in de provincie Friesland.
• Molenkwartier in Maassluis: Domotica in een kleinschalige groepswooning nabij het verpleeghuis voor mensen met een intensieve zorgvraag.
• Leo Polakhuis in Amsterdam: Domotica in een complex van kleinschalige groepswooningen voor mensen met dementie.
• Het intelligent Domotica AansluitPunt (iDAP).
• Rundgraafpark in Veldhoven: Wonen met zorg en welzijn voor verschillende doelgroepen.
• Palisium: Luxe appartementen met service en zorgzekerheid.
• Het woonconcept 'Onder-de-Pannen'.
• Het 'Virtuele Servicewinkel concept'.
• Zorg & Stad van BRT Architecten.
• Antaris: wonen, zorg en welzijn aan ouderen in de Westelijke Tuinsteden van Amsterdam.

Domotica in het Molenkwartier

Verdeeld over vier groepswooningen in twee woonlagen wonen hier 32 mensen. In Molenkwartier te Maassluis wonen niet alleen oudere mensen met dementie, maar ook jongere mensen met dementie, mensen met de ziekte van Korsakow en oudere mensen met verstandelijke beperkingen. Voor deze doelgroepen geldt dat zij de regie over het eigen leven niet meer kunnen voeren. In de kleinschalige groepswooningen wordt zoveel mogelijk de normale thuissituatie nagebootst. Molenkwartier is verbonden met het Verpleeg- en reactivingscentrum DrieMaasHave.

De functionaliteiten omvatten o.a. het volgende. In elke kamer van de groepswooningen is een bewegingsmelder aangebracht en via een spreek-luisterverbinding kan de bewoner verbinding maken met de verzorgenden. Op de gang is meegaande verlichting aangebracht, zodat de route naar de badkamer 's nachts goed zichtbaar is. Eenmaal in de badkamer gaat het licht automatisch aan. De kosten van de domotica in het Molenkwartier bedragen vierduizend euro per bewoner.

Domotica in het Leo Polakhuis

In dit project van Antaris en Woonzorg Nederland in Amsterdam Osdorp wordt domotica aangebracht in twaalf nieuwbouw groepswooningen. Elke groepswooning biedt plaats aan zes bewoners met lichte tot zware psychogeriatrische problemen. Het aanbrenge van domotica heeft een driedig doel: het verbeteren van de kwaliteit van leven van de bewoners, het ondersteunen van de zorgverleners bij hun toezichhoudende taak, het besparen op de meerkosten in de nachtelijke uren waarin wordt teruggegaan van één verzorgende op vierentwintig naar één op zesentwintig bewoners.

Leefcirkels. Omdat het gebouw erg groot is, komt er een toegangscontrole in de vorm van leefcirkels. De eerste cirkel wordt gevormd door de woning zelf, waarin elke bewoner zich vrij kan bewegen. Zes woningen aan de binnenstraat vormen de tweede leefcirkel, die voor minder personen toegankelijk is. De derde cirkel omvat een groot gedeelte van het totale gebouw en de binnentuin. In verband met deze leefcirkels krijgen alle bewoners een polsbandje met chip om. Kastjes ter grootte van luidsprekers vangen het signaal van de chip op. Verzorgenden kunnen op een handset en op een computer met plattegrond van het gebouw, zien in welke leefcirkel de bewoners zich bevinden.

Het intelligent Domotica AansluitPunt (iDAP)

Voor zelfstandige ouderenwoningen, woonzorgwoningen maar ook voor gewone eengezinswoningen wordt inmiddels gewerkt aan de tweede generatie domoticawoning voor ouderen en andere zorgdoelgroepen. Dit nieuwe type domotica wordt aangeduid als ICT-domotica en is gebaseerd op internet-technologie. Het gaat om software met veelal draadloze randapparatuur. De woningen moeten zijn aangesloten op (breedband)internet.

Nieuwe functies die gerealiseerd kunnen worden zijn bijvoorbeeld:

- Detectie van een noodsituatie zonder dat de bewoner op enig moment op een knop hoeft te drukken en zonder dat de bewoner iets bij zich hoeft te hebben.
- Tegengaan van valse alarmen via voice-response.
- Verzending van alarmberichten met een gegenereerde tekst per e-mail en SMS naar een mobiele telefoon.
- Videocommunicatie tussen bewoner en zorgaanbieder en telemonitoring.

Een ICT-platform in de meterkast is hiervoor nodig. TNO heeft het initiatief genomen voor een dergelijk platform gebaseerd op wereldwijde open standaarden. Dit is het iDAP: intelligent Domotica AansluitPunt.

Open source benadering. Tevens wordt de 'open source'-benadering gevolgd, zodat meerdere leveranciers software kunnen maken voor het betreffende platform, met ook andere diensten en functies dan de hiervoor genoemde.

Rundgraafpark in Veldhoven: Wonen met zorg en welzijn voor verschillende doelgroepen

In de wijk Polders in Veldhoven biedt het project Rundgraafpark wonen met zorg en welzijn aan verschillende doelgroepen. Daarbij wordt in het hele project het principe van scheiden van wonen en zorg toegepast. Er zijn in het project 160 huur- en koopappartementen voor ouderen mét, maar ook zónder zorgindicatie. Verder zijn er drie groepswoonings in de huursector voor mensen met dementie. In het complex zijn verschillende voorzieningen ondergebracht, zoals een kinderdagverblijf, een grand café, een winkel, dagverzorging voor ouderen uit de buurt, kortverblijfappartementen en een ruimte voor recreatieve activiteiten. Zorgcentrum Merevelt en Thuiszorg Zuidzorg leveren de zorg en de Stichting Welzijn Ouderen Veldhoven verzorgt de welzijnsactiviteiten.

Palisium: Luxe appartementen met service en zorgzekerheid

In samenwerking met projectontwikkelaars realiseert Palisium op diverse prachtige locaties in heel Nederland luxe appartementen in een vijfsterren ambiance, waarbij service en zorgzekerheid centraal staan. De mooie woonomgeving, een vraaggericht serviceaanbod, een Grand Café speciaal voor bewoners, hotelkamers voor de gasten en een overdag aanwezige Care Manager verhogen het wooncomfort. De royale appartementen zijn veilig en toegankelijk, mede dankzij het uitgebreide domoticapakket. Het Private Carefonds, ook onderdeel van het concept, garandeert persoonlijke zorg binnen 24 uur. De bewoners blijven verzekerd van een uitstekende service en persoonlijke zorg doordat Palisium Beheer BV het beheer van de gebouwen en de coördinatie van de service- en zorgdiensten verzorgt.

Onder-de-Pannen: Wonen met Zorg

Veilig en comfortabel wonen voor iedereen. Kleinschalig, aanpasbaar en flexibel bouwen staan hierbij voorop. Projecten, waarin kopers, huurders, jong en oud zelfstandig wonen. Waarbij men, indien nodig, verzekerd is van zorg en welzijn in de buurt. Onder-de-Pannen is een woonzorgconcept dat door de AWW en een aantal zorgpartijen is ontwikkeld. Het gaat om wooncomplexen met een goede mix van huur- en koopwoningen, WiBO's (wonen in een beschermde omgeving) en ROWO's (rolstoelwoning).

Al twee keer Onder-de-Pannen. In dit concept heeft de AWW tot nu toe twee projecten opgeleverd. Het ene is de Zoelenkerkstraat in Amsterdam Osdorp; het tweede complex staat in Amsterdam Noord aan het Ananasplein. Een derde Onder-de-Pannencomplex, aan de Buskenblaserstraat in stadsdeel Bos en Lommer, wordt in 2007 opgeleverd. Voor het zorggedeelte in de Onder-de-Pannenprojecten werkt de AWW samen met grote zorgaanbieders die de expertise in huis hebben om zorg te bieden aan zelfstandig wonende mindervaliden en ouderen. In het project Onder-de-Pannen Zoelenkerkstraat werkt de AWW nauw samen met Amstelrade (voor mensen met een lichamelijke handicap), De kleine Johannes (voor mensen met een verstandelijke handicap) en Antaris (voor ouderen).

Zoelenkerkstraat. In de Zoelenkerkstraat is zelfstandigheid het uitgangspunt, maar mét de benodigde zorg in de buurt. In het gebouw zijn ook een zorgsteunpunt en een praktijkruimte voor paramedici gevestigd, waar fysiotherapeuten, ergotherapeuten en logopedisten werken. Bovendien is er een gezamenlijke ontmoetingsruimte. De woningen zijn voorbereid op de aanleg van allerlei technische voorzieningen (domotica). Zulke voorzieningen maken het wonen voor iedereen comfortabel, maar voor mensen met een handicap zijn deze voorzieningen noodzakelijk om zelfstandig te kunnen wonen. Bovendien zorgen de liften en brede gangen voor bereikbaarheid van alle voorzieningen voor iedereen.

Het 'Virtuele Servicewinkel concept'

IBC Business Consulting heeft in samenwerking met Rabobank Woerden, zorgaanbieder Vierstroom, de gemeente Woerden en woningcorporatie SWW het zgn. 'Virtuele Servicewinkel concept' in de kern Zegveld ontwikkeld. De Servicewinkel is in de basis een fysieke locatie waar zowel profit als non profit partijen onder één dak een gezamenlijke exploitatie van hun producten en diensten aanbieden (Gemeente organiseert WMO loket, Woningcorporatie organiseert spreekuur, Zorgaanbieder heeft extra uitgiftepunt voor medische hulpmiddelen en organiseert spreekuren, Rabobank biedt basisdiensten aan)

Samenwerking. Door de samenwerking wordt het mogelijk de exploitatie van een service-distributiekanaal aan cliënten aan te bieden dat op eigen initiatief niet rendabel geweest zou zijn. Daarnaast bereikt men door de samenwerking met de commerciële partijen tevens een publiek dat als potentiële cliënt in de toekomst kan worden beschouwd. De Servicewinkel-locatie in Zegveld wordt mogelijkerwijs in de toekomst aangevuld met een Servicecentrum voor de 'virtuele dienstverlening' naar cliënten binnen de wijk het Schilderskwartier. Middels innovatieve IP media oplossingen, zeer gebruikersvriendelijk aangestuurd vanuit de TV in de huiskamer, krijgen cliënten van de zorgaanbieder de mogelijkheid om op efficiënte wijze diensten en zorg aan te vragen en te gebruiken.

Langer thuis in eigen huis

Wonen Zuidwest Friesland en de Friese Greidengroep hebben in samenwerking met Koot seniorenprojecten een internetapplicatie ontwikkeld, die aan de eigen site van een corporatie of zorgorganisatie gehangen kan worden. Dit is een test om de woning te toetsen op comfort en veiligheid voor de oudere huurder. Deze krijgt door middel van een leuk boekje een maatwerkadvies over de woning. Bovendien krijgt men een offerte met de kosten voor woningaanpassing en de eventuele huurverhoging.

Zorg & Stad

Met de module Zorg & Stad van BRT Architecten is een instrument beschikbaar gekomen om vanuit cliëntperspectief nieuwbouw- en herstructureringsprojecten te initiëren en mensen met een ondersteuningsbehoefte te helpen bij het integreren in een wijk. De module kijkt vooral naar de ruimtelijke omgeving. Daarbij gaat het niet om voorzieningen puur voor mensen met een ondersteuningsbehoefte, maar komt de nadruk te liggen op het reguliere voorzieningenniveau. Waar nodig wordt dat gecompliceerd met voorzieningen die wijkbreed een meerwaarde hebben.

De module Zorg & stad inventariseert het voorzieningenniveau van een wijk. Aan het eind van de inventarisatie wordt in een resultatenscherf aangegeven op welke punten het voorzieningen-/dienstenniveau in de wijk scoort en waar het te kort schiet. Met behulp van deze resultaten kunnen ook bouwopgaven geformuleerd worden.

In de initiatieffase van een woningbouw-/huisvestingsproject voor mensen met een ondersteuningsbehoefte kan de module Zorg & Stad ingezet worden om de omgevingskwaliteit in beeld te brengen. In de module zijn, op basis van een enquêtegeoriënteerd onderzoek, de basisvoorzieningen die in de woonomgeving van deze mensen aanwezig moeten zijn, vastgelegd. Deze zijn voor veel mensen verschillend. Ondersteuningsbehoefte, mobiliteit en intensiteit van gebruik van een dienst/voorziening bepalen wat de maximale afstand tot een dienst of voorziening mag zijn.

Antaris: wonen, zorg en welzijn aan ouderen in de Westelijke Tuinsteden van Amsterdam

In Amsterdam Nieuw-West (130.000 inwoners) wonen relatief veel ouderen. Binnen deze groep doen zich vier ontwikkelingen voor:

- Het aantal 75 plussers neemt af, terwijl het aantal 55-75 jarigen toeneemt.
- Het aantal allochtone ouderen neemt toe.
- Ouderen blijven langer zelfstandig wonen.
- Stedelijke vernieuwing heeft een aantrekkingskracht op ouderen die naar een geschikte (aangepaste) woning willen verhuizen.

Van groot- naar kleinschalige zorg. Antaris biedt in de Westelijke Tuinsteden van Amsterdam huisvesting, welzijn en zorg aan ouderen. Nu nog met name in grootschalige woonvoorzieningen: De Drie Hoven, het Leo Polakhuis en het A.H. Gerhardhuis. Maar Antaris gaat haar taak anders invullen: zorg bij mensen thuis en, als het niet anders kan, in kleinschalige woonvormen die wilig onderdak bieden aan kwetsbare groepen ouderen. Leidraad voor de periode 1995 – 2015 is de realisering van ontmoetingscentra en zorgsteunpunten, die welzijnsdiensten en zorg om de hoek bieden. Daarnaast vindt ombouw plaats van de drie grote zorgcomplexen naar kleine zorgcentra en zelfstandige groepswoonings. De kernactiviteit van Antaris is zorg. Daar waar welzijn, wonen en vastgoed primair de taak van anderen is, wordt samenwerking gezocht.

Inspelen op de kansen van de stedelijke vernieuwing. De zorgvernieuwing vindt plaats in een omgeving waar ingrijpende stedelijke vernieuwingsprocessen gaande zijn. Een kwart van de bestaande woningvoorraad wordt gesloopt en vervangen door nieuwe woningen. De stedelijke vernieuwing biedt goede kansen en stimulansen om geschikte woningen en kleinschalige woonvormen voor ouderen te realiseren. Tegelijkertijd kunnen locaties voor welzijns- en zorginfrastructuur aangewezen worden.